

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/100/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121206011
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121206011.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. K., narodený XX.X.XXXX, bytom K. XXX/XB, I., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, so sídlom Jarmočná 3204/3, Hlohovec, dieťa rodičov: matka B. K., rod. I., narodená X.X.XXXX, zomrelá XX.X.XXXX, otec M. K., narodený XX.X.XXXX, bytom O. XXX, V. C., o návrhu starých rodičov: stará matka E. K., narodená XX.X.XXXX, bytom K. XXX/XB, I., starý otec Y. K., narodený XX.X.XXXX, bytom K. XXX/XB, I., o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, o odvolaní starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 11P/65/2021-38 zo dňa 18.11.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Napadnuté uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, 2, § 367 ods. 1, 2, 3 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, 3, § 329 ods. 1, 2, § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 45 ods. 1 Zákona o rodine.

3. Návrhom vo veci samej sa starí rodičia domáhali zverenia maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, uloženia otcovi povinnosti platiť na maloletého výživné vo výške 25% zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrované dieťa vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s tým, že otec by bol oprávnený stretávať sa s maloletým po dohode so starými rodičmi. Súčasťou návrhu vo veci samej bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v rovnakom znení ako vo veci samej. Návrh vo veci samej, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, bol odôvodnený tým, že starí rodičia majú záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o ich vnuka z dôvodu, že matka dňa XX.X.XXXX zomrela. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 24P/231/2015 zo dňa 18.2.2016 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 190 eur mesačne a bol upravený styk otca s maloletým. Styk maloletého s otcom v prevažnej miere zabezpečovali starí rodičia, maloletý chodil do ich domácnosti, maloletého na styk preberali od jeho matky oni a po styku maloletého matke vrátili. Otec trávil s maloletým málo času, často ani nebyval doma dlhodobo, býval u svojich priateľiek, ktoré často aj mení. Starí rodičia naposledy v apríli 2021 po incidente, kedy sa k nim otec nechoval slušne, doslova agresívne, ho požiadali, aby opustil ich domácnosť a od tej doby nebyva u nich. Maloletý po smrti matky žil v priebehu týždňa do ukončenia školského roka s p. K. (manžel zosnulej matky dieťaťa), od piatka po ukončení školy do nedele večer preberali starostlivosť o maloletého starí rodičia. S maloletým boli v osobnom kontakte aj v priebehu týždňa podľa potreby, v telefonickom dennom kontakte, počas víkendov v ich domácnosti, bez prítomnosti jeho biologického otca. Maloletý sa vyjadril, že chce bývať s nimi - starými

rodičmi, s otcom nemá vytvorený taký dobrý vzťah a citovú väzbu ako s nimi, čo bolo aj dôvodom podania predmetného návrhu. Otec má nevhodné správanie, často je agresívny a vulgárny, o maloletého doteraz nejavil opravdivý záujem. Návrh si podali z dôvodu, že im starým rodičom záleží, ako bude žiť ich vnuk, aké zázemie bude mať zabezpečené a akú morálnu výchovu dostane. Chcú zabezpečovať o maloletého riadnu starostlivosť s tým, že kontakt maloletého s jeho otcom budú umožňovať a podporovať. Maloletý má k nim vytvorenú silnú citovú väzbu a vzťah, toto je vzájomné. Majú záujem, aby maloletý stratu matky zvládol, chcú pre neho vyhľadať aj odbornú pomoc psychologickú, pretože vidia na ňom, že by mu tento odborník mohol pomôcť zvládnuť toto pre neho ťažké obdobie, aby to vedel vyrovnať bez ujmy. Od septembra 2021 chcú maloletého prihlásiť do inej základnej školy, k čomu potrebujú súdne rozhodnutie, ako aj k tomu, aby pre maloletého vybavili rodinné prídavky, štátne sociálne dávky, sirotsky dôchodok, zdravotnú starostlivosť a iné veci týkajúce sa maloletého. Majú záujem maloletého aj finančne zabezpečiť, pomôcť mu, pretože už nemá svoju matku a sú presvedčení, že v starostlivosti otca nebude mať maloletý zabezpečené všetky podmienky pre jeho zdravý vývin a rozvoj. Maloletý je zdravý, nie sú s ním zvýšené výdavky, len výdavky bežného charakteru ako je strava, oblečenie, obuv, hygienické potreby a veci, ktoré dieťa v jeho veku vyžaduje. Stará matka je starobná dôchodkyňa, dôchodok činí 385 eur mesačne, starý otec je taktiež starobný dôchodca s príjmom 440 eur mesačne, okrem toho pracuje na dohodu o vykonaní práce vo firme L., s.r.o. A., autobusová doprava, bývajú v trojizbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve, maloletý má u nich vlastnú detskú izbu zariadenú sektorovým nábytkom, posteľou, písacím stolíkom, stoličkou, PC a iné. Majú za to, že akákoľvek ďalšia výrazná zmena v živote maloletého by nebola v prospech jeho zdravého psychického, fyzického a sociálneho vývinu. Terajší záujem otca starať sa o maloletého považujú za čisto účelový a nie záujem citový a opravdivý. Vzhľadom na túto situáciu si podali predmetný návrh na vydanie neodkladného opatrenia, aby mali možnosť maloletému pomôcť po všetkých stránkach a vybavili pre neho všetky úradné záležitosti týkajúce sa školy, detského pediatra, štátnej sociálnej pomoci - príspevkov, prídavkov a sirotského dôchodku. Od apríla 2021 sa starí rodičia neprestali zaujímať o maloletého. Otec si ho vzal do svojej starostlivosti, do novej domácnosti, ktorá nebola dostatočná. Situácia sa zmenila 5.10.2021, kedy im maloletý písal, aby prišli pre neho, lebo otec mu povedal, že má byť do nedele u nich doma. V nedeľu maloletého šli zaniest' otcovi, podľa dohody. Maloletý ich požiadal, aby boli hneď v pondelok ráno u otca, maloletého odviezli do školy. Aktuálne zabezpečujú všetku starostlivosť o maloletého, ten sa k otcovi vrátiť nechce.

4. Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že po smrti matky (ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 24P/231/2015) zostal jediným nositeľom rodičovských práv a povinností otec. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 13P/99/2021 súd prvej inštancie zistil, že návrhom zo dňa 19.5.2021 sa starí rodičia domáhali vydania neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý zverený do ich starostlivosti. Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 13P/99/2021-27 zo dňa 18.6.2021 bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý, pričom v odôvodnení sa uvádza, že maloletý aktuálne preferuje starostlivosť svojho otca. Konanie vo veci samej bolo uznesením č. k. 13P/99/2021-35 zo dňa 28.6.2021 z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené. Následne prebiehalo na Okresnom súde Trnava konanie sp. zn. 19P/19/2021 o návrhu starých rodičov na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, ktoré konanie bolo uznesením č. k. 19P/19/2021-20 zo dňa 12.10.2021 z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené. Z úradného záznamu zo dňa 15.11.2021 vyplýva, že maloletý sa má od 5.10.2021 nachádzať v starostlivosti starých rodičov, pričom navštevuje základnú školu v E..

5. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, keďže starí rodičia vo svojom návrhu nepreukázali žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčovali naliehavosť a neodkladnosť rozhodnutia o zverení maloletého do starostlivosti starých rodičov práve neodkladným opatrením. Podľa súdu prvej inštancie nebolo možné dospieť k takému záveru, že by bolo potrebné neodkladným opatrením bezodkladne upraviť pomery účastníkov, keďže starostlivosť o maloletého je zabezpečená a maloletému nehrozí žiadne nebezpečenstvo. Podľa tvrdenia starých rodičov, títo od 5.10.2021 zabezpečujú starostlivosť o maloletého a zároveň maloletý podľa ich vyjadrenia chce byť v ich starostlivosti. Starí rodičia ani netvrdili, že by otec starostlivosť starých rodičov o maloletého narušoval a tejto nejakým spôsobom bránil, a preto niet žiadnej prekážky, aby starí rodičia pokračovali v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého. Starí rodičia žiadnym spôsobom ani neosvedčili, že by maloletému v starostlivosti otca hrozilo nejaké nebezpečenstvo, resp. že by otec nevedel zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého. Súd prvej inštancie bez riadne vykonaného dokazovania nemohol mať zatiaľ za osvedčené, že je daný dôvod pre zverenie maloletého do náhradnej

osobnej starostlivosti starých rodičov. Pre záver o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov bude potrebné vykonať dokazovanie, či sú splnené všetky zákonom požadované podmienky, ktoré dokazovanie presahuje rámec konania o neodkladnom opatrení. Súd prvej inštancie tiež poukázal na nekonzistentnosť starých rodičov vo svojom postoji, keď v priebehu piatich mesiacov podali tri návrhy na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, z ktorých dva vzali späť. Súd prvej inštancie mal teda za to, že nie je potrebné neodkladným opatrením maloletého zveriť do starostlivosti starých rodičov, pretože nič nebráni tomu, aby túto starostlivosť reálne vykonávali, ak s tým otec súhlasí. Zároveň nebolo tvrdené, ani osvedčené, že by život alebo zdravie maloletého bolo v ohrození. Neboli osvedčené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že záujem maloletého alebo maloletý samotný je ohrozený, teda sa neosvedčila potreba okamžitého riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutou starými rodičmi. Z tvrdení starých rodičov je zrejmé len toľko, že je dôvodné vo veci samej konať o náhradnej starostlivosti, avšak táto potreba nie je v súčasnosti osvedčená ako tak naliehavá, aby si vyžadovala nariadenie neodkladného opatrenia. Zo všetkých uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podali odvolanie starí rodičia z dôvodu, že napadnuté uznesenie sa nezakladá na úplnom zistení skutkového stavu veci, aktuálnych pomerov na strane maloletého. Maloletý je v ich starostlivosti od 5.10.2021, od toho obdobia s otcom nie sú v žiadnom kontakte, otec nežiadal nijakým spôsobom navrátenie maloletého do jeho starostlivosti, neudržiava s nimi žiaden vzťah, nekomunikuje s nimi, neplní si nijakým spôsobom vyživovaciu povinnosť voči maloletému, nie je vôľa z jeho strany byť im nápomocný vo veciach úradných, vo veciach zdravotnej starostlivosti, vo veciach školského zariadenia. Maloletý od 2.9.2021 navštevuje základnú školu v E., kde ho dennodenne dvakrát odprevádzajú. V napadnutom uznesení sa tiež poukazuje na nekonzistentnosť ich postojoch, keďže starí rodičia už podali dva návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletého do ich dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti a tie následne zobrali v plnom rozsahu späť. Prvý predmetný návrh bol späťvzatý z dôvodu, že po smrti matky maloletý býval v ich domácnosti, keďže s otcom nemal vytvorený blízky citový vzťah. Neskôr sa otec s maloletým začal kontaktovať, komunikovať s ním a nasľuboval mu, že sa o neho riadne postará, že mu zabezpečí podmienky bývania v I., že bude navštevovať základnú školu v P., otec mu sľúbil, že im bude spolu dvom dobre. Z tohto dôvodu maloletý zmenil názor a vyjadril záujem žiť s jeho otcom, preto rešpektovali rozhodnutie maloletého a toto bol jediný dôvod späťvzatia prvého návrhu. Krátko na to ich maloletý začal kontaktovať, zmenil názor, ľutoval, že nezostal u nich. Otec maloletému zakázal skontaktovať starých rodičov, maloletý ich kontaktoval len potajomky, písal sms správy, prosil, aby mohol ísť k nim. Nemohli maloletému nijako pomôcť len podaním ďalšieho druhého návrhu. Stále mali pochybnosti o výkone starostlivosti otca o maloletého. Pod nátlakom rodiny zosnulej matky maloletého a zo strachu o život a zdravie maloletého zobrali späť druhý návrh. Maloletý ich naďalej prosil o pomoc, tvrdil, že sa cíti osamelo, nevenuje sa mu pozornosť, poukazoval aj na požívanie alkoholických nápojov u otca, hovoril, že bol aj hladný, musel robiť domáce práce atď. S maloletým boli naďalej v kontakte, avšak len potajomky. Po tom ako maloletý navštevoval CDR Trnava, na podnet psychologičky, ktorá apelovala na otca, aby umožňoval kontakt vnuka so starými rodičmi, otec im maloletého odovzdal dňa 5.10.2021 do nedele dňa 10.10.2021. Maloletý sa za ten týždeň trochu zregeneroval po stránke psychickej, začal sa cítiť lepšie, pribral, varili mu jedlo, ktoré má on v obľube. V nedeľu, keď mal ísť maloletý k otcovi, bol smutný. Po jeho odovzdaní ich maloletý ešte v ten večer kontaktoval a plakal, aby pre neho prišli, že sa necíti bezpečne. Nasledujúce ráno išli pre maloletého do obce O., odviezli ho do školy v E., po vyučovaní ho zobrali k nim domov a otcovi dali vedieť, že maloletý je u nich. Otec na to nereagoval, pre maloletého neprišiel, od otca doposiaľ nedostali žiadne vysvetlenie a tým dňom majú vnuka v ich starostlivosti. Otec s nimi nekomunikuje, nie je nápomocný ani vo veciach týkajúcich sa maloletého. Otec sa nijako nepodieľa na výkone starostlivosti ani v bežných veciach, neplní si nijako vyživovaciu povinnosť, neprejavuje vôľu spolupracovať. Maloletý sa ich starostlivosťou postupne dostáva do psychického komfortu, začína byť opäť živší, veselší, má radosť ako iné deti, ktoré žijú v rodinách, postupne spracováva za ich pomoci aj stratu matky. O maloletého sa starajú s láskou, pomáhajú mu, čo je v ich silách po všetkých stránkach, pomáhajú mu s učením, zabezpečili mu doučovanie, trávia s ním voľný čas, rozprávajú sa, maloletý sa im zdôveruje, dôveruje im. V starostlivosti otca maloletý pociťoval, že nemá naplnené všetky potreby. Starí rodičia navrhli, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

7. Otec a kolízny opatrovník sa k návrhu vo veci samej a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyjadрили, odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepodali.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu starých rodičov nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre ich potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty starých rodičov predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákone rozhodol, keď návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

10. Predovšetkým sa žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Odôvodnenie napadnutého uznesenia totiž nevykazovalo žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovali možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Pre nutnosť vyporiadania sa aspoň stručne aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada aj tu doplniť nasledovné:

11. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

13. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. V zmysle § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie

neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

16. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinnoprávnych vzťahov. Bezodkladnosť opatrenia spočíva v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariadovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

17. Zo skutkových okolností v prejednávanej veci vyplynulo, že maloletý je v starostlivosti starých rodičov od 5.10.2021 na základe vlastnej žiadosti maloletého, odkedy starí rodičia zabezpečujú celodennú starostlivosť o maloletého. Do uvedeného dátumu maloletý žil v spoločnej domácnosti so svojim otcom. Otec sa o maloletého nezaujíma, nepodieľa sa na starostlivosti o maloletého, neplní so vyživovaciu povinnosť, s maloletým a so starými rodičmi nie je v kontakte. Maloletý navštevuje druhý stupeň na základnej škole v E.. Medzi starými rodičmi a otcom nie je možný konsenzus ohľadne zabezpečovania starostlivosti o maloletého, navzájom nekomunikujú vôbec. Návrhom vo veci samej sa starí rodičia domáhajú zverenia maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, uloženia povinnosti otcovi platiť výživné na maloletého. Spolu s návrhom vo veci samej starí rodičia žiadajú aj nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletého dočasne do ich náhradnej osobnej starostlivosti a uložil povinnosť otcovi platiť výživné na maloletého, pričom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, aby mali možnosť maloletému pomôcť po všetkých stránkach a vybavovať pre neho všetky úradné záležitosti týkajúce sa školy, detského pediatra, štátnej sociálnej pomoci. Súd prvej inštancie návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keď dospel k záveru, že absentuje naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov.

18. Zvlášť odvolací súd poukazuje na to, že medzi starými rodičmi a otcom nie je možný konsenzus ohľadne starostlivosti o maloletého, ktorý by bol v záujme maloletého, keď konanie vo veci samej v preskúmanom prípade je už tretím konaním o návrhu starých rodičov na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, pričom predchádzajúce dve konania boli skončené zastavením konania z dôvodu späťvzatia návrhu. Z obsahu spisu je zrejmé, že starí rodičia a otec spolu vôbec nekomunikujú, maloletý na vlastnú žiadosť žije v domácnosti starých rodičov, ktorí starí rodičia zabezpečujú celodennú starostlivosť o maloletého. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nezistil žiaden dôvod pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, hoci starí rodičia aj v odvolaní opakovane zdôrazňovali potrebu okamžitého riešenia situácie, keď dočasnú úpravu pomerov považovali za nevyhnutnú a vážnu. Z doposiaľ zistených okolností prípadu vyplýva, že ohľadne osobnej starostlivosti o maloletého je situácia v rodine zastabilizovaná, keďže osobnú starostlivosť o maloletého od októbra 2021 doposiaľ zabezpečujú starí rodičia, otec tento stav rešpektuje, keďže sa žiadnym spôsobom nedomáha vykonávania starostlivosti o maloletého. Hoci je poľutovaniahodným, že otec sa o maloletého nezaujíma žiadnym spôsobom, má vedomosť, že maloletý žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi, tento stav rešpektuje. Niet žiadneho dôvodu na nariadenie starými rodičmi požadovaného neodkladného opatrenia spočívajúceho v dočasnom zverení maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Za súčasného stavu konania považuje odvolací súd existujúci stav ohľadne osobnej starostlivosti o maloletého za vyhovujúci.

19. Vo vzťahu k uvedenému účelu neodkladného opatrenia a zisteným okolnostiam prípadu tak starými rodičmi navrhované neodkladné opatrenie o dočasnom zverení maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti nespĺňa požiadavku bezodkladnosti úpravy pomerov starých rodičov a maloletého, keďže navrhované neodkladné opatrenie postráda charakter naliehavosti a nevyhnutnosti. Súd

prvej inštancie správne návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keďže starí rodičia neosvedčili najnutnejšie okolnosti k tomu, aby súd rozhodoval nariadením neodkladného opatrenia a tiež spôsobom, ako to navrhujú starí rodičia, pričom svoje zamietajúce rozhodnutie riadne odôvodnil. Zo strany starých rodičov ako navrhovateľov neodkladného opatrenia nebola žiadnym spôsobom osvedčená naliehavá potreba rozhodnutia súdu neodkladným opatrením. Naliehavá potreba pomerov účastníkov konania v prejednávanej veci nie je daná. Preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že nie je dôvodné neodkladným opatrením dočasne zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Argumenty starých rodičov, resp. nimi uvádzané dôvody pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, sa v prevažnej miere vzťahujú ku konaniu vo veci samej a správne súd prvej inštancie konštatoval v preskúvanom uznesení, že je dôvodné konať vo veci samej. Argumenty starých rodičov uvádzané tak v návrhu, ako i v odvolaní, však nepostačujú na nariadenie neodkladného opatrenia.

20. Starí rodičia tiež v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, resp. aktuálne pomery na strane maloletého. Tu odvolací súd opakovane uvádza, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej a preto súd prvej inštancie správne rozhodol na základe zistených skutočností. Účelom neodkladného opatrenia je totiž len bezodkladná úprava pomerov účastníkov konania (v preskúvanom prípade len dočasná úprava pomerov účastníkov konania), ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútnych či akútne hroziacich zásahov do práv či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa), na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. V rámci konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci samej a konaním o neodkladnom opatrení. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní vo veci samej je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka, prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Nepochybil súd prvej inštancie, keď rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, i keď nezisťoval všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre nariadenie starými rodičmi navrhovaného neodkladného opatrenia, preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia nie je opodstatnený.

22. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že o konečnej úprave náhradnej starostlivosti o maloletého bude možné rozhodnúť až po vykonaní dokazovania v konaní vo veci samej.

23. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako vo výroku vecne správne potvrdil.

24. O prípadnej náhrade trov odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 Civilného mimosporového poriadku).

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).